

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah

Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

The largest Slovenian Daily in the United States.

Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 235 — STEV. 235.

NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 6, 1923. — SOBOTA, 6. OKTOBRA, 1923.

VOLUME XXXI — LETNIK XXXI.

ANGLEŠKA POLITIKA GLEDE PORURJA

Značilna izjava lorda Curzona na londonski konferenci. — Uspeh nevhvaležne intervencije je razočaral Anglijo. — Francija in Belgija si še ne bosta tako kmalu napolnili žepov. — Pasivni odpor bi moral biti že pred tremi meseci končan.

London, Anglija, 5. oktobra. — Tukaj se vrši angleška državna konferenca. V tajni seji je imel značilen govor lord Curzon, ki je obrazložil zunanje-politični položaj.

Objavljen je bil samo del njegovega govora, in sicer oni del, ki se tiče težav v Ruhr okraju in lausanske mirovne pogodbe. Glede Nemčije je izjavil, da si je Anglija odkritosrečno prizadevala ustanoviti mir, da se ji pa zastran stališča Francije in Belgije ni to posrečilo.

Po njegovem mnenju bi morala Nemčija že pred tremi meseci prenehati s pasivnim odporom v Ruhr ozemlju. Kljub temu pa tudi sedaj še ni prepreno. Brez dvoma bi bila pa Nemčija veliko več dosegla, če bi se prej izpametovala.

Nastane pa veliko vprašanje: ali bo pasivni odpor v Ruhr okraju končan ali ne?

— Anglija ne zavida Franciji in Belgiji zmage — je rekel. — Le žal — je pristavil, — da to ni nikaka zmaga. Anglija se je sprva vmešavala v francosko-nemški spor. V gotovih ozirih je tudi posredovala. Za svoje dobre namene je pa žela samo nevhvaležnost Belgija in Francija se motita, če mislita, da bosta sedaj, ko je konec pasivnega odpora, dobili vse, kar si bosta pozeleli. Današnja Nemčija ne more več toliko dati kot bi bila lahko dala prej, pa meseci.

Zadnji razvoji so pokazali, da si Nemčija resno prizadeva ugoditi vsem francoskim zahtevam. Zaenkrat je edinole od Francije odvisno, če sprejme nemške pogoje ali ne. Če jih ne sprejme, ji bo morda žal v bližnji bodočnosti.

DAMAD FERID PAŠA MRTEV.

Nizza, Francija, 5. oktobra. — Bivši turški veliki vezir in zunanji minister Damad Ferid paša je tukaj nenadoma umrl.

Veliki vezir je bil do leta 1920. pozneje se je pa moral umakniti velikemu pritisku Kemal paše.

Leta 1919 je bil načelnik turške mirovne delegacije v Parizu.

TURKI SO VPOKLICALI PET LETNIKOV.

Washington, D. C., 5. oktobra. — Turška vlada je poklicala podorožje pet letnikov. Samo iz Carigrada bo moralo 40.000 mož pod orožje. Po zadostnem vezbanju bo do zopet odpuščen. Turčija hoče imeti veliko dobro organizirano armado, ki bo pripravljena za vsak slučaj.

ORGANIZATOR CARPENTER-SKE UNIJE ARETIRAN.

Washington, D. C., 5. oktobra. — Organizatorja carpenterske unije F. C. Plambecka so aretirali, ker je nagovarjal člane unije, da bi ne pričeli za vlado pri preiskavi glede velikih defraudacij, katere so se završile po raznih vladnih delavnicah tekem vojne.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo nanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Včeraj se bilo naše cene stokratni Jugoslavija:

Rasplošila na sadnje polte in isplačuje "Kr. poštne šekovalnice" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je naša hitro isplačila najugodnejša.

1000 Din. .. \$12.40 .. K 4,000
2000 din. .. \$24.60 .. K 8,000
5000 Din. .. \$61.00 .. K 20,000

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo poslabšati na 10 centov za poštnino in druge stroške.

Italija in zasedene ozemlje:
Rasplošila na sadnje polte in isplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opuzi in Zadru.

200 lir \$10.00
300 lir \$14.70
500 lir \$24.00
1000 lir \$47.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo poslabšati na 10 centov za poštnino in druge stroške.

Na poljščevih, ki presegajo znesek pet tisoč dolarjev ali po švedskih 100 devljev, se po možnosti še poslabšati.

Vrednost dinarjev in lir sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospel poslati denar v roko.

Glede isplacil v ameriških dolarjih glejte posebno ceno v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

62 Cortlandt Street New York, N. Y.

Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

SPLOŠNE PRIPRAVE ZA PRIHODNI KONGRES.

Zaenkrat se še ne more reči, katera stranka bo imela v prihodnjem kongresu večino. — Coolidge uvaža tudi nasvete demokratov.

Washington, D. C., 5. okt. — Vlada, kakor tudi voditelji vseh strank v Washingtonu se že pripravljajo za prihodnji kongres, ki se ima sniti v teku par mesecev. Kak bo prihodnji kongres? To je vprašanje, ki ga slišimo vsepovsod, ali nikdo nima pozitivnega odgovora. Vse, kar dane, vemo, je to, da bo v prihodnjem kongresu sedelo več malih in večjih strank in katera stranka bo imela glavno besedo, je težko povedati. Republikanci imajo v obeh zbornicah večino, toda obe, republikanska in demokratična stranka, sta razcepjeni v razne faksije, ki znajo potegniti sedaj na to, drugič na drugo stran.

Iz raznih poročil pa je razvidno, da predsednik vabi na posvetovanja vplivnejše člane vseh strank z namenom, da od njih počve, kaj ljudstvo hoče in ahteva. Vse izgleda tako, kakor da si predsednik domneva, da mu je ljudstvo pri zadnjih velitvah zaupalo in ga postavilo na to važno mesto z namenom, da služi ljudstvu. Kakor predsednik Wilson, tako je tudi on klical na posvetovanja člane demokratske stranke, najbrž z namenom, da od njih izve, kaj namerava in kaj zahteva tudi druga stran. V kolikor se tiče republikancev in faksij v tej stranki, tako vsaj izgleda sedaj, ne daje nobeni faksiji prednosti in postopa z vsemi voditelji enako. Po njegovem mnenju zaslužijo vsi republikanci in ravno tako tudi demokrati, da jih zasliši in od njih izve, kaj želijo njihovi volilci. V tem oziru je popolnoma nepristranski in, kakor se čuje, ne bo dal nobene prednosti La Follettu pred Leveerom, Brookhartu pred Cummingsom. In to je baš tista uganjka, katero je težko razrešiti vsaj do tedaj, dokler ne slišimo njegove poslanice pred zbornico.

Eno je gotovo in to je, da se predsednik zelo zanima za rešitev problema glede pšenice in farmerjev. O tem vprašanju je imel že več konferenc s farmerji, bankirji in raznimi zastopniki severozapadne, in tudi zvezni department za poljedelstvo se bavi s tem vprašanjem že precej časa.

Pred prihodnji kongres pride prav gotovo vprašanje o zvezni kontroli premožne industrije, regulacija distribucije in prevoza premoga in drugih življenjskih potrebščin. Kako stališče bo v tej zadevi zavzel predsednik, se veliko ugiblje, ampak vse to so sedaj samo še ugibanja. Kakor že rečeno, predsednik o vseh teh stvareh previdno molči, zbira informacije in njegovo stališče bomo šele zvedeli, ko spregovori v svoji poslanici.

Eno je gotovo in to je, da se predsednik zelo zanima za rešitev problema glede pšenice in farmerjev. O tem vprašanju je imel že več konferenc s farmerji, bankirji in raznimi zastopniki severozapadne, in tudi zvezni department za poljedelstvo se bavi s tem vprašanjem že precej časa.

Pred prihodnji kongres pride prav gotovo vprašanje o zvezni kontroli premožne industrije, regulacija distribucije in prevoza premoga in drugih življenjskih potrebščin. Kako stališče bo v tej zadevi zavzel predsednik, se veliko ugiblje, ampak vse to so sedaj samo še ugibanja. Kakor že rečeno, predsednik o vseh teh stvareh previdno molči, zbira informacije in njegovo stališče bomo šele zvedeli, ko spregovori v svoji poslanici.

Eno je gotovo in to je, da se predsednik zelo zanima za rešitev problema glede pšenice in farmerjev. O tem vprašanju je imel že več konferenc s farmerji, bankirji in raznimi zastopniki severozapadne, in tudi zvezni department za poljedelstvo se bavi s tem vprašanjem že precej časa.

Pred prihodnji kongres pride prav gotovo vprašanje o zvezni kontroli premožne industrije, regulacija distribucije in prevoza premoga in drugih življenjskih potrebščin. Kako stališče bo v tej zadevi zavzel predsednik, se veliko ugiblje, ampak vse to so sedaj samo še ugibanja. Kakor že rečeno, predsednik o vseh teh stvareh previdno molči, zbira informacije in njegovo stališče bomo šele zvedeli, ko spregovori v svoji poslanici.

Eno je gotovo in to je, da se predsednik zelo zanima za rešitev problema glede pšenice in farmerjev. O tem vprašanju je imel že več konferenc s farmerji, bankirji in raznimi zastopniki severozapadne, in tudi zvezni department za poljedelstvo se bavi s tem vprašanjem že precej časa.

Pred prihodnji kongres pride prav gotovo vprašanje o zvezni kontroli premožne industrije, regulacija distribucije in prevoza premoga in drugih življenjskih potrebščin. Kako stališče bo v tej zadevi zavzel predsednik, se veliko ugiblje, ampak vse to so sedaj samo še ugibanja. Kakor že rečeno, predsednik o vseh teh stvareh previdno molči, zbira informacije in njegovo stališče bomo šele zvedeli, ko spregovori v svoji poslanici.

POSLANCI HOČEJO ODBAVITI GOVERNERJA.

Oklahoma, City, Okla., 5. okt. — Poslanci zahtevajo, da naj se čimprej mogoče sestane poslanska zbornica. To se bo baje zgodilo dne 17. oktobra. Pri tej priliki bo tudi stavljen predlog, naj se governerja Waltona odstavi ter izroči sodišču.

RUSIJA JE PREKINILA DIPLOMATIČNE ZVEZE S FINSKO.

Stockholm, Švedsko, 5. okt. — Rusija je prekinila diplomatske zveze s Finsko. Diplomatične zveze bodo toliko časa prekinjene, dokler se bo dogladno, kdo je umoril dva člana karelske obmejne komisije. Rusija zahteva 1,500,000 zlatih mark odškodnine.

NAMERAVAN NAPAD NA HARDENA.

Berlin, Nemčija, 5. oktobra. — V bližini vile slavnega nemškega časnika Maksimilijana Hardena so aretirali bivšega mornarja Kuhna. Policija mu je dokazala, da je nameraval usmrtiti Hardena, on pa odločno taji vsako krivdo.

VSAKOVRSNE UGODNOSTI NA PARNIKIH.

Parobrodne družbe tekmujejo med seboj, katera bo dala svojim potnikom večje ugodnosti. Slika nam kaže telovadnico na enem izmed parnikov United States Lines.

STRUP NI POVZROČIL SMRTI MRS. WEBB

Izvedenec je izjavil, da so bili v črevesju pokojnice sledovi strupa, toda količina je bila premajhna, da bi mogla povzročiti smrt.

Vse je napeto pričakovalo izjave newyorkškega izvedenca za strupe, dr. Alexandra Getterja, ki je preiskal ledice in drobne pokojne milijonarke Mrs. Webb.

Včeraj je podal svojo pisano izjavo, v kateri pravi, da je sicer zasledil nekaj strupa v njenem črevesju toda količina je bila tako malenkostna, da ni mogla povzročiti smrti.

Mrs. Webb je najbrže umrla naravne smrti. Časopisi so pisali vse mogoče o tem slučaju. Nekateri so domnevali, da jo je usmrtil Mr. Webb, dočim so drugi izjavljali, da je postala žrtev kakega daljnega sorodnika.

Ne glede na to se bo pa v sodiščih unela velika borba za zapuščino.

Mr. Webb je najel najboljšo advokate, ki bodo poskušali izovzeti dedščino zanj.

Coroner Fitzgerald je rekel včeraj, da ni nihče osumljen kake krivde.

Ne glede na to, se bo pa policija pečala s to zadevo.

ŠESTDESET MRTVIH PRI PANIKI V SINAGOGI.

Moskva, Rusija, 5. oktobra. — Ko je bila kijevska sinagoga nabito polna, je nekdo zakričal: "Ogenj"! Med ljudmi je nastala strahovita panika. Vse je drlo k izhodu. Šestdeset ljudi je bilo do smrti poteptanih, nad sto pa težko poškodovanih.

Pozneje se je izkazalo, da ni bilo ognja.

VLOMILEC OBSOJEN NA 20-LETNO JEČO.

Sodnik Geo Martin je obsodil včeraj v Brooklynu vlomilca E. Doughertyja na dvajset let ječe. Na vesti ima vsega supaj nad trideset vlovov.

NAMERAVAN NAPAD NA HARDENA.

Berlin, Nemčija, 5. oktobra. — V bližini vile slavnega nemškega časnika Maksimilijana Hardena so aretirali bivšega mornarja Kuhna. Policija mu je dokazala, da je nameraval usmrtiti Hardena, on pa odločno taji vsako krivdo.

TROJE KAZNJENCEV OBLEGAJO V JEČI

Troje kaznjenci so se zabarikadirali v jetniški kuhinji ter streljajo na vsakega, ki se jim skuša približati. — Obleganje traja že tri dni.

Eddyville, Ky., 5. oktobra. — Monte Walters, Lawrence Griffith in Harry Firlaud so bili obsojeni na došmrtno ječo zastran umora. Prevedli so jih v tukajšnje jetnišnico. Pred dvema dnevoma so skušali pobegniti, toda poskus se jim je izjalovil. Dospeli so sicer iz ječe na dvorišče, odtam jih je pa preprečila straža.

Na pomoč je prišel šerif s svojimi kuhinji, ki stoji na na samem poleg jetnišnice.

Takoj zatem se je začelo obleganje.

Oblegalci so bili pa silno presenečeni, ko so jih kaznjenci požaravili s strelji.

Na pomoč je prišel šerif s svojimi pomagali. Na lice mesta so dospeli posebni pomožni oddelki, pa niso nič opravili. Jetniki se hrabro in obupno branijo.

Če ne bo drugače, bo pozvana družavnica milica, ki bo raztrepla stene. Poskušali so že s smrtiljivimi bombami. Nekaj časa je bilo v kuhinji vse tiho. Ko so se pa približali napadalcem, misleč, da so jetniki omamljeni, so jim začele švigati krogle krog ušes.

Zabarikadirani so za velikim železnim kotlom.

Dosedaj še ni pojasnjeno, na kak način so dobili orožje in municijo.

ZDRAVSTVENO STANJE ITALJANSKE PRINCESE.

Rim, Italija, 5. oktobra. — Princici Giovanni, drugi hčerki italijanske kralja Viktorja Emanuele, se je zdravstveno stanje znatno izboljšalo. Njena mati je neprestano ob njeni bolniški postelji.

NOVI PORTUGALSKI PREDSEDNIK.

Lizbona, Portugalska, 5. okt. — Danes je nastopil predsedniško službo Teixeira Gomez. Dosedaj je bil poslanik v Londonu. Njegov prednik na predsedniškem mestu je bil dr. D'Almeida.

NOV KITAJSKI PREDSEDNIK.

Peking, Kitajska, 5. oktobra. — Predsednikom kitajske republike je bil izvoljen general Tsao Kun. Voditelj severno-kitajske vojaške stranke.

STRESEMANN NI SESTAVIL KABINETA

Brez dvoma bodo imeli največjo besedo v Nemčiji trije možje, katerim bo Stinnes diktiral. — Strah pred nemško revolucijo je povzročil padec francoskega in belgijskega franka. — Hamburgski delavci zaslužijo po 450 milijonov nemških mark na dan. — Veliko Nemcev je pobegnilo v Avstrijo.

Berlin, Nemčija, 5. oktobra. — Prebivalstvo glavnega mesta napeto pričakuje razvoja novih dogodkov.

Zaenkrat ni še ničesar gotovega, posvetovanja z voditelji se nadaljujejo, toda za kulisami se nekaj plete, kar bo najbrže vse presenetilo. Državnemu kanclerju Stresemannu se zaenkrat še ni posrečilo sestaviti kabineta.

Dosedaj si še ni izmislil načina, kako bi mogel vladati Nemčiji, ne da bi imel v parlamentu večino. Bavarec še tudi ni sprizajnil s svojo politiko.

Sklepa se pa lahko, da bo bodoči resnični glavar Nemčije najbogatejši Nemeec, namreč veleindustrialec Stinnes.

Vodstvo Nemčije bo poveril trem osebam, namreč generalu Seektu, ki je poveljnik deželne brambe, dr. Wiedfeldu, ki je nemški poslanik v Washingtonu in svojemu zaupniku Minnow-u.

V tem slučaju bo moral Stresemann pobrati žila in kopita ter se umakniti v privatno življenje.

Ljudje se boje revolucije. Posledica te bojazni je tudi padec francoskega in belgijskega franka. Tudi francoski vrednostni papirji so precej prizadeti.

Veliko Nemcev je iz strahu pred revolucijo pobegnilo v Avstrijo, posebno na Dunaj.

Število berlinskega prebivalstva se rapidno krči. V enem samem mesecu se je skrčilo za 50,000 oseb.

Iz Duesseldorfa poročajo, da je bilo število žrtev pri separatističnih demonstracijah veliko večje kot je bilo sprva rečeno.

Struca kruha stane sedaj 37 milijonov mark.

V Hamburgu zasluži navaden delavec po 450 milijonov mark na dan. Uslužbenici berlinske nadcestne železnice so sklenili zastrajkati.

Pariz, Francija, 4. oktobra. — Zadnja nemška poročila so izzvala v tukajšnjem mestu precej neugoden vtis. Posebno so razburile vlado govornice da bo nemška ljudska stranka, če bo prišla na površje, zahtevala zavrnitev versailske mirovne pogodbe.

Ministrski predsednik Poincare je naročil, da mu morajo sproti poročati o vsem, tudi o najmanjših podrobnostih, ki se završe onstran Rena.

Baš tedaj, ko je izdal Stresemann proklamacijo, da mora biti pasivni odpor v Ruhru končan, je izjavila bavarska vlada, da bo strogo kaznovala vsakega svojega podanika, ki si bo predrznil delovati zaen z vojaški okupacijske armade.

Bavarska vlada je sedaj to kazen poostrila ter izjavlja, da bo dotični s smrtjo kaznovani.

Duesseldorf, Nemčija, 5. oktobra. — Danes je dospel sem znani nemški industrijalec Hugo Stinnes. Z njim je dospel tudi več drugih voditeljev porurske industrije, kise bodo posvetovali s poveljnikom francoske okupacijske armade, generalom Degoutte, o bodočem delovanju.

Več časnikaških poročevalcev je hotelo govoriti z njim, toda on ni hotel nobenega sprejeti.

AACHENSKI PREMOGARJI SO OPROSTILI SVOJEGA VODITELJA.

Berlin, Nemčija, 5. oktobra. — Poveljnik belgijske okupacijske armade ni silil nemških delavcev, da bi delali po deset ur na dan, ampak se je mirno pobotal z njimi. Najprej so tukajšnji premogarji izjavili, da bodo delali po sedem ur na dan. Namignili so pa, da bi delali po osem ur, če bo belgijska okupacijska oblast izpustila iz ječe par njihovih voditeljev. Belgijski general je bil s tem zadovoljen. Voditelji so bili že takoj drugi dan izpuščeni.

CILJ DIKTATORJA KAHRA.

Monakovo, Bavarska, 5. okt. — Na Bavarskem vladjo skoraj normalne razmere.

Glavna zasluga za to gre vojaškemu diktatorju von Kahru, ki si na vse načine prizadeva vzdržati mir.

Agitacija za odeep od Berlina se je skoraj čisto podela.

Hitlerjevi ljudje sicer demonstrirajo, toda njihovim demonstracijam ni pripisovati nobene važnosti.

ZEPELIN ZR-3 BO DOSPEL ŠELE PRIHODNJE LETO.

Friedrichshafen, Nemčija, 5. oktobra. — Velikanski zrakoplov ZR-3, katerega grade tukaj po naročilu ameriške vlade, bo dospel šele začetkom prihodnjega leta v Združene države.

Delaveci baje zanalasč zavlečeno delo ker bi bili, takoj ko bo zrakoplov dovršen, brez zaslužka.

NEMŠKI NACIONALISTI PROTI STRESEMANNU.

Berlin, Nemčija, 5. oktobra. — Združene frakcije nemških nacionalistov v državnem in pruskem zboru, so v navzočnosti zastopnikov bavarske centra sklenile izdati proklamacijo, v kateri se "v zadnjem trenutku ostro protestira proti sedanjim politiki Stresemannove vlade, ki očitno stremi za tem, da se za vsako ceno sporazume z zlobno in trdovrstno Francijo".

NA BAVARSKEM NE SMEJO ZVIŠATI CENE PIVU.

Monakovo, Bavarska, 5. okt. — Diktator von Kahr je zapovedal pivovornarjem, da ne smejo zvišati cene pivu. Onemu gostilničarju, ki bo prodajal pivo dražje kot je določena cena, bodo gostilno zaprli.

VTIHOTAPLANJE DIAMANTOV.

Včeraj so aretirali v Berlinu 40-letno Avgusto Gross in njeno 37-letno sestro Ano. Obtoženi sta, da lansko leto vtihotapili v Združene države za \$60,000 demantov.

Vsak pevec bi moral imeti novo izdajo "PESMARICA GLAZBENE MATICE"

Za štiri moške glasove Uredil Matej Hubad Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje 103 najboljnih in najnovejših pesmi z notami.

Cena s poštnino \$3.00.

"GLAS NARODA"

62 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

SLOVENSKEGA NARODA

Published by
Graphic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK BAISER, President LOUIS BENEDIC, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Office of Above Officers
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$2.00
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven nedelj in praznikov.

Special issue published on occasions as to be published. Dates and prices of special issues on order. For advertising rates, send for price list. All advertising copy must be received at least 10 days before publication.

"GLAS NARODA"
33 CORTLANDT STREET, BOROUGHS OF MANHATTAN, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2875

NEMCIJA

Francija je spravila nemške državnike do konec njihove močdosti.

Še pred par meseci ni nihče niti domneval, kaj se bo zgodilo. Najbrže niti sam Poincare.

Vsak, kdor je izrekel kako prerokovanje glede Ruhr okraja, se je strahovito zmotil.

Pred leti so kupovali ljudje bonde in obveznice nemških mest. Prepričani so bili, da se bo vrednost nemškega denarja zvišala, kajti taka industrijalna država kot je Nemčija ne more propasti.

Za stotisoče in stotisoče takih bondov se je prodalo v Ameriki. Danes, ko to pišemo, se pa dobi za en ameriški dolar pol milijarde nemških mark.

Kdaj bo dospela nemška marka že vsaj približno do svoje stare veljave, nihče ne ve.

Najmanj pa vesta Stressemann in Poincare.

Neki ameriški časnikarski poročevalec je zapisal: — Vsed Poincarejeve oziroma francoske politike so nemški diplomati znoreli. — Če so res znoreli, je pa nekaj metode v njihovi norosti.

Nemški diplomati bodo šli do skrajnosti. Če bodo v svoji nemnosti spoznali, da je v Nemčiji potrebna protirevolucija, bodo dovolili, da bo izbruhnila protirevolucija.

Če bodo mislili, da bo komunistična zarota pomagala dobrobiti nemškega naroda, bo izbruhnila komunistična zarota.

Stressemannov kabinet je resigniral. Pravijo, da zastran socialistov. Stressemann bo sestavil nov kabinet.

V tem kabinetu ne bo nobenega socialista. V njem bo imel poglavno besedo Stinnes oziroma njegovi podrepani.

Socialisti niso mogli rešiti Nemčije. Naj sedaj Stinnes poskuša, in če on ne bo ničesar opravil, bo imel morda Ludendorff več veljave.

Poglavno je pa, da Poincare ne bo šel predaleč. Bog ve, ali bo spoznal zahtevo časa, ali bo ujel pravi trenutek? Od skrajnosti je namreč le par inčev do prepada.

Sedaj še lahko izmami iz Nemčije vse, kar hoče. Če ni s tem zadovoljen, kar more sedaj dobiti, je dyomajivo, da bo dobil kdaj kaj več mirnih potov. Dokler bo v Nemčiji vlada, pa naj bo taka ali taka, je Francija lahko vesela in zadovoljna.

Drugače bo takrat, ko v Nemčiji ne bo več vlade. Ali bo poslal Poincare svoje trume v neoboroženo ozemlje, da bodo ropale, požigale, plenile in kradle, se borile z ženskami ter neboljlenimi otroci? Morda bo.

Kot kaže povojna zgodovina, je v francoskih kavalirjih precej razvit čut podlosti in barbarstva.

Razne vesti.

Angleški prometni aeroplani.

Angleško ministrstvo za aviatiko namerava sestaviti tri nove tipe aeroplanov, ki se porabijo za avijatični promet. Prvi tip se porabi za promet v Evropi, druga dva pa bosta služila vladnim poslom. Na teh aeroplanih bodo električni stroji za kuhanje, preskrbljeni bodo s pitno vodo, imeli bodo vsi brezžični brzojav. Električni aparat bo razhlajal zrak v vročih delih. Za udobnost potnikov preskrbe stole, ki se bodo zapirali in odpirali. Ti aeroplani se bodo dvignili lahko do tritisoč metrov višine in s seboj bodo imeli toliko petroleja in drugega olja, da bodo lahko leteli do 1300 angleških milj z brzino 90 milj na uro. Za promet na Daljni Vzhod se zgradi poseben tip aeroplana.

Trije "jezuiti".

V mali občini Mondragone so se pojavili pred kratkim povodom proslavljanja sv. Frančiška Ksaverija trije "jezuiti", ki so trdili ljudstvu, da so prinesli seboj čudežno roko svetnika, katero so že nekaj mesecev kazali po raznih krajih Italije. "Jezuiti" so bili svečano sprejeti ob njihovem prihodu in velika množica jih je nato spremljala v stolnico. Eden izmed njih je stopil na prižnico in z gorečimi besedami vabil vernike, naj bogato prispevajo z darovi, da bodo deležni raznih milosti, katerih si žele od sv. Frančiška. Množica je poslušala in jezuiti so

imeli kmalu v svojih rokah nad 15.000 lir ljudskega denarja ter mnogo dragocenosti. Relikvijo so častili verniki vsak dan in pobožni "jezuiti" so molili z njimi. Čez par dni pa se je pojavil v glavah nekaterih dvom glede avtentičnosti relikvije in končno so brzojali v Vatikan, ki je takoj odgovoril, da se nahaja relikvija sv. Frančiška renотно daleč izven Italije. Domači župnik je "jezuite" ogradil orožnikom, ki so hiteli, da bi jih dobili, ali oni trije separji, oblečeni v jezuitsko obleko, so med tem časom že pobegnili. Kako so ljudje še lahkostliveni!

SEVEROVA ZDRAVILA VZORZUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH

Hude Bolezine
revmatične hitro olajšate, če rabite
SEVERA'S GOTHARDOL
Zanesljivi liniment
Isto tako uporaben je za izvijanje, otekline, za otrpne lasti, in ohranitev bolnih mišic ter udov.
CENA 30 IN 60 CENTOV
Vprašajte v lekarnah.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Glasbeni poduk v ameriških šolah.

Splošno se v Evropi misli, da Amerikanci niso glasbeni narod, da nimajo zmisla za glasbeno umetnost, vzleje dejstvu, da imajo najboljšo opero na svetu, kjer se shajajo najslovičitejši pevi, in da imajo simfonične orkestre, ki morejo tekrovati z najboljšimi v Evropi. Priznavamo, da v tem splošnem naziranju preko oceana je neko zrno resnice, ali treba pomisliti, da je Amerika premlada zemlja, da bi mogla zavzemati na glasbenem polju ono mesto, ki ga uživa na gospodarskem. Ako pa govorimo o ljubezni do glasbe, ne smemo pozabiti, da morda ni naroda na svetu, kjer je ljubezen do glasbe tako obse razširjena, kot v Združenih državah. To dokazuje dejstvo, da razmeroma ni na svetu toliko ljudi, imajočih glasbene instrumente doma, kot v tej deželi. Seveda vsa ta glasbena prizadevanja so v svojem začetku, ali opaža se veliko gibanje, da se ne le poveča količina glasbenih izvršitev, marveč da se tudi govorji za boljše glasbo. Ni izključeno, da bo Amerika tudi na tem polju sčasoma dosegla in morda nadkrilila Evropo.

Ni čuda, da je po vojni prišla glasba v Ameriki do boljšega razumevanja, ravno tako kot mnoga druga kulturna prizadevanja. To je morda posledica, da so se širike mase tekem vojne zavedle, da je glasba dobro sredstvo za razvoj družabne solidarnosti in bratstva med državljani in vojniki; morda je k temu spoznanju doprinesla tudi okolščina, da smo se zavedali, bolj kot kdaj poprej, da utegne glasba prešinjati dušo z vzišenimi ideali.

Ameriške šole niso zaostale v tem prizadevanju marveč se opazijo velik napredek v tej smeri, o čemur hočemo tu nekaj omeniti.

Od največje važnosti za razvoj glasbenega poduka v ljudskih šolah je morda združenje nadzornikov in učiteljev glasbe.

The Music Supervisors National Conference je zlasti storila veliko za razvoj glasbenega poduka v ljudskih šolah. Ta organizacija, ustanovljena leta 1907, od malega števila glasbenih šolskih nadzornikov, je dosegla leta 1922 članstvo od 1.860 strokovnjakov, in število teh stalno raste. Na njene letne konvencije prihaja preko tisoč nadzornikov in glasbenih vzgojiteljev prvega razreda. Te konvencije so delovale z neverjetnim vplivom na razvoj glasbene umetnosti v krajih, kjer so se vršile. Radi velikih daljav se vršijo tudi pokrajinske konvencije, ker mnogo glasbenih nadzornikov ne more prisostvovati nacionalnim konvencijam.

Tri države, Pennsylvania, Ohio in Maryland, imajo svoj poseben državni urad za glasbo, kateremu je na čelu "Director of Music". Dve drugi državi, New York in Texas, imata tudi tak upravni oddelek, ali mesto ravnatelja nše izpolnjeno. V mnogih drugih državah so odločili činitelji mnenja, da glasbena umetnost ne more zavzemati onega mesta, ki ji pripada v šoli, dokler šolske oblasti ne ukrenejo potrebno za zaščito njenega podučevanja, ravno tako kakor za druge šolske predmete.

Pred letom 1906 so bili šolski orkestri in godbe, kot predmet šolskega delovanja, dokaj redki in skromni v instrumentalnih in dovršenosti. Od tedaj naprej je bil očitno znaten napredek, ali velikanski napredek datira še le od dveh zadnjih let. Orkestralne in godbene skupine so se tekem teh dveh let tako razvile, da zavzemajo mesto v šolskem glasbenem programu; glasbeni nadzorniki posvečajo istim ravno toliko pozornosti kakor vokalnemu poduku. Ni danes višje ali nižje srednje šole, ki bi ne imela svojega orkestra. Na tisoče dolarjev se letno troši za orkestralna godala, ki so lastnina šole in se izposojajo učenecem, ako želijo biti člani orkestra.

Šolski poduk v instrumentalni glasbi se ne omejuje le na večnane ansamblov, marveč se razteza tudi na glasbeni poduk posameznikov. Tako je na primer podučevanje gosli med šolskimi učenci

ogromno poraslo tekem zadnjih let. Večji del tega poduka se vrši za časa šolskih ur v posebnih sobah, ali pa v rednih šolskih sobah po koncu šolskih ur. Za tak poduk plačuje občina, ker so učitelji nastavljeni šolskega sveta. V drugih slučajih plačujejo učenci malošolarino — navadno od 10 do 25 centov — in šolski svet daje na razpolago dvorano in potrebne knjige. Večinoma imajo učenci svoje lastne gosli in ostale instrumentalne potreščine.

Poleg orkestralnih godal in pihal je klavir postal jako popularen instrument v šolskem poduku; na tisoče šolskih otrok se vpisuje v klavirski tečaj.

Vrednost poduka v instrumentalni glasbi se sploh ne daje preenejevati. Morda najbolj važna je dejstvo, da instrumentalna glasba uvaja učenca v "čisto" ali "absolutno" glasbo, dočim vsa druga glasba v šoli dovaja učenca do tega, da smatra godbo le kot "glasbeno povest" — opis, povest ali sliko kakega dogodka ali položaja posvetne važnosti. Zaman je pričakovati inteligentno poslušalstvo na naših simfoničnih in komornih koncertih, zaman je pričakovati inteligentno razumevanje skladb Bacha, Chopina, Haydena, Mozarta, Beethovena, Dvoraka, Čajkovskega in mnogih drugih skladateljev, ako vsa šolska naobrazba našega naroda obstoja le od enoglasnih ali zbornih napevov ljudskošolske ali celo srednješolske kaovosti. Naard mora najprej pojmiti in razumeti glasbo kot lepoto tonov, risbo zvokov, tonalno arhitekturo itd., predno utegne razumeti glasbo, kot jo glahbenik pojmuje. S pomočjo mehaničnih godal za reprodukcije glasbe je šolam uspešno upoznati deo z vsemi vrstami najboljših svetovne glasbe. Seveda radi narave stvari same ni to delovanje ni tako jasno in točno opredeljeno kot podučevanje v instrumentalni glasbi. Poučevati deo, da pozna in ljubi dobro glasbo, to pomenja istočasno poznati in odbijati od sebe vulgarno, neukusno in površno glasbo; ali to je jako težji problem, kot podučevati v tehniki glasbe, kajti to zahteva vzgajanje najglobljih čustev.

Za sedaj imamo jako malo statističnih podatkov glede glasbenega podučevanja v ameriških šolah. Zanimivo je, ako rečemo, da je danes nič manj kot 130.265 glasbenikov učiteljev v tej zemlji. Koliko je izmed njih glasbenikov in koliko učiteljev je težko reči. Koliko je izmed njih glasbenikov in koliko učiteljev je težko reči. Leta 1919 je skera polovica mest čez 1000 prebivalcev imela svojega posebnega učitelja ali nadzornika glasbe v ljudskih šolah.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Kaj vemo o slabi hrani?
Neki zdravnik je rekel: "Če ima kdo slab želodec, mora samemu sebi pripisati". Prav ima. V sedanjem času ve vsak povprečni farmarski sin več, kako je treba hraniti samega sebe. In to se tiče velike večine ljudi. Redkokdaj srečate koga, ki bo vedel, kakšne snovi in koliko teh snovi potrebuje človeško telo. Ne ve ničesar niti o množini niti o razmerju, posledica tega je pa, da se da zavesti od svojega teka ter napravi večkrat pomoto, katero mora drago plačati. Glede popravne želodca se lahko zamete na Trinerjevo Grenko Vino. Izčisti črevesje, pomaga prebavi ter ojači ves prebavni sistem. Če trpite vsled želodčnega nerada, kot je na primer zaprtje, plini v črevesju, glavobol, razdraženost, nespečnost, občutek splošne oslabelosti, vzemite Trinerjevo Grenko Vino, ki je napredaj pri vseh boljših lekarnarjih ali prodajalcih zdravil. Če ga ne morete dobiti v svoji bližini, pišite ponj na: Joseph Triner Company, 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Peter Zgaga

Iz starega kraja sem dobil socialistično glasilo "Naprej". Listič je suh in maršav kot sedmo izmed egiptovskih suhih let. Če ne bo kmalu nadaljnjepore iz milijonskega sklada, bo Naprej — nazaj — napredoval.

Zatačilna je pa opomba pod glavo: Naprej izhaja vsak dan razen ob ponedeljkih in dnevih po praznikih.

Ob ponedeljkih in dnevih po praznikih je treba mačka prespati.

Sedeč po številu iztisov "Napreja", ki prihajajo v naše uredništvo, pa mora biti v Jugoslaviji vsak teden najmanj pet praznikov.

A. G. piše v "Edinosti": Ni dovolj, da se skrbi za rojake samo po smrti. Ne, tudi pred smrtjo, v boleznih je treba skrbeti zanje.

Malo bratske ljubezni izkaže tisti, ki se samo po smrti briga za svojega bližnjega.

V zadnjem sporu z Grško se je Italija izkazala, da zna dobro kolektati in da zna slabo plačevati dolgove.

Skoraj vsi pridigarji so odločno proti stavam. Pravijo, da so stave v gotovem zmislu pregrešne, ker se potom stave dobi denar za nič.

Po mojem mnenju je pa veliko slabše dobiti nič za denar.

Če Evropa ne bo kmalu začela delati v miru, bo morala kmalu v miru počivati.

Nekateri očitajo Dempseyu tiste uboge solde, ki jih zasluži pri vsakem pretepu.

Saj se mora v današnjih časih vendar vsak človek boriti za denar.

Vsi ljudje na svetu se dele v dva razreda.

Nekateri napravijo danes dobro delo, pa pozabijo, da so ga napravili.

Drugi pa pravijo, da bodo jutri napravili dobro delo, pa pozabijo napraviti.

Henry Ford pravi, da noče biti predsednik Združenih držav.

Ta želja se mu bo najbrže uresničila.

Mussolini je velik diplomat. Njegova politika obstoji v rabi volovske žile in šileta.

Najboljši način, kako končati vojno je, vojne nikdar ne začeti.

Kolumb je bil pa res srečen človek.

Boga naj zahvali, da je dospel meseca oktobra v Ameriko. Če bi dospel malo pozneje, bi bila kvota skorajgotovo že izčrpana, in iz Ellis Islanda bi ga poslali nazaj na Španjoko.

Ali se vam je uresničila kaka želja, ki ste jo gojili v otroških letih — so vprašali starega gospoda.

Gospod je malo pomislil ter odvrnil: — Da, ena. Samo ena.

— Katera je bila ta želja? — Ko sem hodil v ljudsko šolo, me je vedno oče strigel. In kadar me je strigel, sem prosil Boga: Oj preljubi Bog, naredi tako, da ne bom imel nobenega lasu na glavi. In sedaj na stara leta me je Bog uslišal.

Velika železniška nesreča bi se bila lahko zgodila dne 11. avgusta na železniški progi med Smarjem pri Jelšah in Mestinju, ali 15letni delavec Avgust Sraml in njegov 13letni brat šolar Alojzij Sraml sta poležala iz hudobije na tratične nov hrastov prag, se nato odstranila ter oddalec opazovala približajoči se vlak. K sreči je opazil strojevodja pravčasno preko proge ležiči hlood ter vlak

Jugoslavanska Katoli. Jednuta
Ustanovljena 1. 1898 Inkorporirana 1. 1901
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Začasni blagajnik LOUIS CHAMPA, Box 361, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih amrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 608 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ZRASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1324 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4222 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 489, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdrujevalni odbor:
VALENTIN FIRK, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 332 Park Str., Milwaukee, Wis.
JOSIP STERLE, 404 E. Meza Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 532 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavna tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnika sprjevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednuta se priporoča vsem Jugoslovonom za obilen pristoje. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami!

Iz Slovenije.

Atentat s peklenkim strojem.

Dva slučajna čudovite sreče. O poskušnem atentatu s peklenkim stroji na rudniškega ravnatelja Pauerja v Trbovljah in ravnatelja Drolea v Hrastniku se poročajo sledeče: Peklenška stroja sta bila enostavno, toda precej duhovito konstruirana. V navadni škafliji od Frankove cikorie je bilo 400 granov prvovrstnega dinamita. Sredi dinamita je bila namočena in z gipsom pritrjena vrv, na katere zaprti strani se je nahajal vžigalnik (kapsel). Močna igla je bila s peresom tako pritrjena, da je imela z vsi silo udariti v vžigalnik, čim bi se odtrgala tanka žica, ki je bila tako spletna iz škaflije, da se je pri odmotavanju omota, v katerega je bila škaflija ovita, morala odtrgati. Vžigalnik je bil prvovrsten in ugotovljeno je, da jih od 2000 odpre v eden. Pri ravnatelju Pauerju se je dogodil ta izredni slučaj. Pauer je z ometom odtrgal tudi drobno žico in naprava se je sprožila. Toda vžigalnik je odpreval in tako je bil preprečen zločin ter velika nesreča, kajti eksplozivna moč skoraj pol kilograma dinamita je ogromna. Hrastniški ravnatelj Drole je ravno držal škaflijo v roki, da jo odpre, ko ga je klical na telefon njegov trboveljski kolega ter ga posvaril pred samoljivimi pošiljatkami. Vžigalnik v stroju, ki je bil poslan ravnatelju Droleu, je bil povsem v redu ter se je, kakor se je pozneje izkazalo, promptno vžgal, unkar je dinamit z ogromno silo eksplodiral. Toda seveda ne več v ravnateljevih pisarni, temveč v artiljerijskem poskuševališču v Ljubljani. Obe pošiljati sta bili popolnoma enako adjustirani ter odposlani kot tiskovine. Le ena je prišla iz Ljubljane, druga pa iz nekakega drugega kraja, kar bo morda za preiskavo znatne vrednosti. Kakor vse kaže, ne gre za eno posameznika, temveč za gleda, da je poskus atentata čim cele skupine ljudi. Zdi se tudi, da je pošiljatev peklenških strojev v zvezi z nedavnimi atentati na elektrano v Trbovljah.

ostavil. Fantiča se izgovarjata, da sta hotela ustaviti vlak ter se peljati v Mestinje, kje je baje delal oče. Poizvedbe pa so dognale, da je storil starejši brat dejanje iz gole hudobije ter zapeljavo mlajšega brata. Pri okrožnem sodišču v Celju je bil obsojen Avgust Sraml na 3 tedne prostreznega zapora, njegov brat je bil oproščen.

Požar na Dolenjskem.

V vasi Draga nad Suhorjem pri Metliki se je 14. septembra ob 8. zvečer vnel požar. Pogorel je ves zgorajni del vasi. Osmim posrtnikom so gospodarska poslopja uničena. Vzrok požara je še neznan. Ponesrečeni se nahajajo v obupnem položaju, ker jim je pogorela tudi letošnja letina, dočim je za varovalnina le majhna.

Nesreča vedel nepredvidnosti.

V Hrastici na Gorenjskem je posestnik po domnevi Korene skopal na nekem prehodu jamo za vodo, ne da bi jo zvečer zavaroval. Ko je prišel ponoči mimo železničar N. Drušnik, je padel v dva metra globoko jamo in dobil vsled nepredvidnosti posestnika težke poškodbe na glavi.

Smrtna nesreča.

Z Jesenic se poroča: Dne 19. septembra popoldne je smrtno ponesrečil strojevodja J. Hojak iz Hrastice. Povožil ga je stroj. Ponesrečeni zapušča žena in 6 otrok.

Glavobol je zginil.

Prej ga je bolela glava vsak dan. Čitajte, kaj piše G. G. Mann, Woonter, O. — "Veliko bolj se postavlja, odkar jemljem Nuga Tone. Glava me ni več bolela, moč se je vrnila, predno pa sem jemal Nuga Tone, me je bolela redno vsak dan. Zdravnik je rekel, da imam glavobol radi slabih živcev. Naši čitatelji se bodo čudili, kako hitro Nuga-Tone pomaga v takih slučajih. Ista poveča moč in krepkost, ojači živce, kri in telo; daje odlično spanec, stimulira jetra in uravnava na prijeten način želodec in črevesje. Nuga-Tone je jamčena, da vas zadovolji, ali pa denar nazaj. Jamčimo na steklenici. Nuga-Tone priporočajo, jamčijo in prodajo vsi lekarnarji, ali pa pošljite \$1.00 naravnost na National Laboratory, 1046 S. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem —
Uprava "Glas Naroda"

NOVA ZANIMIVA KNJIGA
NA KRVAVIH POLJANAH!
Spisal Ivan MATIČEK
Cena s poštnino \$1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka. V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi. Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik in vojne. "GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Morski razbojnik.

Spisal kapitan Frederick Marryat.

(Nadaljevanje.)

13. poglavje.

Na suhem.

Posestvo, na katero je odšel don Cumanos z družino, se je razprostrlo več milij od izvira Magdalenske reke navzgor. Obsegalo je večina veličanskega posestva, na katerih so se pasle velike črede goved. Hiša je stala kakih sto jardov od bregov krasne reke in majhen, toda globok zaliv se je razširjal do postranskih plosčij. Don Cumanos je imel še druga bogata posestva, zakaj bil je lastnik zlatega rudnika blizu mesta Jambrana, ki je ležalo kakih osem milij ob reki navzgor. Ta rudnik je imel jako veliko rude, ki so jo počolnih prepeljali po reki navzdol ter jo topili v zunanjih plosčijh blizu ravno omenjenega zaliva.

Omeniti moramo tudi, da je bilo v službi plemenitega Španca skoro sto ljudi, ki so delali ali pri tolinici ali na posestvih. Francisco je živel tukaj nekoliko časa srečno in zadovoljno. Postal je zapni nadzornik vsega gospodarstva dona Cumanosa. Izkazal se je vrednega zaupanja v vseh varnih stvareh in sploh so ga imeli za družinskega člana.

Nekoga jutra, ko je odšel Francisco k tolinici, da nadzira razkladanje rude iz čolnov, ki so dospeli iz Jambrana in ki so bili še zaprti, mu je eden izmed višjih povelj, da se je dan poprej ob izlivu reke zasidrala neka ladja in zopet odplula zgodaj zjutraj.

"Morebiti je prišla iz Kartagene", je odgovoril Francisco.

"Valga mi Dios, ako bi to verjel", je rekel Diego; "o vsej stvari ne bi premišljal prav nič, toda Giacomo in Pedro, ki sta šla kakor po navadi tudi snovi veliko ribe, se nista še vrnila, dasi bi morala biti že pred polnočno doma."

"Ali res? To je jako čudno. Ali sta kdaj poprej izostala tako dolgo?"

"Nikdar in hodila sta že sedmo leto lovit ribe."

Francisco je oddal ključce možu, ki je odprl zapeha na čolnih in ga mu dal nazaj.

"Tam-le jet!" je zavpil mož, ko so se prikazala najprej gorenja jadra in je bilo čez nekoliko časa videti vsa ladjo kakih štiri milje daleč od obrežja. Francisco je pogledal proti njej in se nato hitro napotil proti hiši, ne da bi bil kaj izpregovoril.

"No, Francisco", je dejal don Cumanos, ki je ravno mešal čašo šokolade, "kaj je novega danes?"

"Ladji 'Nostra Señora del Carmen' in 'Aguilla' sta dospeli in dal sem ju ravnokar odprti. Tam zunaj na odprtem morju pa je ladja, ki si jo moram ogledati nekoliko natančneje in prišel sem po daljnogled."

"Katero si morate ogledati malo natančneje? Zakaj, Francisco?"

"Ker se Giacomo in Pedro, ki sta šla snovi lovit ribe, še dosedaj nista vrnila in se prav nič ne ve, kje bi utegnili biti."

"To je čudno! V kakšni zvezi pa je to z ladjo?"

"Vse to vam povem, kakor hitro si jo malo bolje ogledam", je odgovoril Francisco, ko je prijel za daljnogled. Nato ga je nastavljal ob očno in gledal nekoliko časa molče proti ladji.

"Da, na živega Boga, to je 'Avenger' in nobena druga ladja!" je vzkliknil, ko je odmaknil oko od daljnogleda.

"Kaj?" je vzkliknil don Cumanos.

"Razbojniška ladja je — Avenger — življenje stavim! Don Cumanos, pripraviti se moramo. Večkrat so se pogovarjali, da pojdejo senkaj, kjer se nadejajo bogatega plena, in nekaj jih je na ladji, ki dobro poznajo te kraje. Resnica, da sta izginila dva izmed naših mož, me potrjuje v misli, da so poslali snovi svoje čolne, da si vse ogledajo, in da so pri tem ujeli odnava. Mučenje izvabi iz njih ono, kar hočejo vedeti morski razbojniki, in tudi nikakor ne dvomim, da nas napadejo, kakor hitro zvedo, koliko zlata je sodaj tukaj."

"Morebiti govorite prav", je dejal don Cumanos zamisljen; "to se pravi, če je to res ona ladja"

"Gotovo, don Cumanos! Na nji poznam vsako desko in vsako bruno; na njej ni ene vrvi, da je ne bi spoznal. Na razdalji štirih milij s pomočjo tega daljnogleda razločujem vsako najmanjšo stvarco na njenih vrhov. Lahko prisrečem, da je razbojniška ladja", je ponovil Francisco in zopet gledal skozi daljnogled.

"In ako nas napadejo, Francisco?"

"Braniti se bomo morali in upam, da odbijemo njih napad. Prišli bodo v svojih čolnih in ponoči. Ako bi prišla sama ladja podnevi bližje in se zasidrala nam ravno nasproti, bi seveda imeli le malo upanja. Toda njim se niti ne sanja, da sem jaz tukaj in da smo jih spoznali. Zaraditega, mislim, nas napadejo ponoči."

"In kaj svetujete sedaj, Francisco?"

"Da ločimo pred vsem vse ženske na posestva dona Teodora — samo pet milij je do tja — in da skličemo moše, kakor hitro le moremo. Močni smo dovolj, da odbijemo napad, ako utrdimo hišo. Oni ne morejo poslati na suho več kakor devetdeset ali sto mož, zakaj nekaj jih mora ostati na ladji, in zoper nje lahko postavimo prav toliko mož. Dobro bi tudi bilo, obljubiti našim nagrado, ako storé svojo dolžnost."

"To je vse prav dobro; kaj pa z zlatom, ki ga imamo tukaj?"

"Najbolje, ako ga pustimo tukaj, kolikor ga je. Preveč časa bi nam vzelo, če bi ga hoteli spraviti v varnost, in to bi vrhutega tudi zmanjšalo našo moč, ker bi morali pustiti nekaj mož pri njem, da ga stražijo. Zunanja poslopja moramo zapustiti, in vzeti iz njih vse, kar je kotičkaj vrednega. Bržkone jih zažgô. Na vsak način pa imamo pred seboj mnogo časa, da se pripravimo, ako začnemo takoj."

"Dobro, Francisco, postavljam vas za poveljnika ter vam prepustim vse priprave, sam pa grem in izpregovorim z dono Izidoro. Pošljite po moze ter jim povejte vse. Obljubite jim nagrade in ravnajte, kakor bi delali v svojem imenu."

"Nadejam se, da se izkažem vrednega vašega zaupanja", je odgovoril Francisco.

"Caramba!" je vzkliknil stari don, ko je zapustil sobo; "toda sreča za nas, da ste vi tukaj. Sicer bi nas pomorili v postelji."

Francisco je poslal po moze, ki so opravljali višje posle, jim razložil, kaj jih veka, ter jim povedal svoje mnenje. Nato so skličali tudi druge. Francisco jim je povedal, kako malo milosti in usmiljenja jim je pričakovati od morskih razbojnikov, ako ne odbijejo njih napada; povedal jim je tudi, da jih je don Cumanos obljubil bogato nagrado, ako storé svojo dolžnost.

Španci so sploh hrabri ljudje in ker jih je Francisco še navduševal, so sklenili, da se branijo do zadnjega diha.

Hiša dona Cumanosa je bila zelo pripravna, da se upre takemu napadu, kakorsnega je bilo pričakovati in v katerem so se mogle rabiti le mušete. Bilo je veliko, podolgasto, štrmoglato poslopje s kamenitim zidovjem in leseno verando v pritličju ter je imelo le eno nadstropje. V prvem nadstropju je bilo mnogo oken, spodaj pa sta bili samo dve in ni bilo nobene druge odprtine kakor vrata. Slog je bil mešovit, na pol mavriški, na pol španski. Ako je bilo mogoče zavarovati spodnji del, ki je bil iz kamena, bi bili napadovaleci zelo na slabem. Najprej so zalozili okna v spodnjem delu poslopja, in sicer tako, da so nagnali velik kup kamenja, ki je bil spodaj širši, zgoraj pa ožji ter je vzdigoval do stropa. Sploh so pripravili vse, da zvečer dobro zabarikadirajo vrata. Nato so priložili lestve na verando, ki so jo zavarovali proti kroglam, kolikor je bila ograja visoka. Dono Izidoro in ostale ženske so poslali popoldne na posestva dona Teodora. Na željo Franciscovo in na prošnje done Izidore se je tudi don Cumanos dal pregovoriti, da jih spremi. Don je sklical svoje moze ter jim povedal, da je postavil Francisca za poveljnika, in jih pozval, da storé svojo dolžnost. Nato je podal vsakemu posebe roko in družbe je kmalu iz-

ginila v gozdu za ozkimi travniki, ki so se razprostirali ob reki.

Mušket in streliva ni bilo pogrešati. Nekateri so začeli ulivati krogle, drugi pa so preiskovali orožje, ki se ni bilo rabilo že dolgo časa. Pred večerom je bilo vse pripravljeno in tako je utegnili Francisco obratiti več pozornosti razbojniški ladji, ki se je čez dan zopet nekoliko bolj oddaljila od suhe zemlje, proti večeru se pa zopet bolj približala obrežju. Pol ure, predno se je zračilo, se je ustavila kake tri milje daleč tako, da je bil njen prednji del obrnjen proti morju.

(Dalje prihodnj.)

Univerze v sovjetski Rusiji.

Razmere v Rusiji so se izdatno izboljšale. Zdad ni več pomanjkanja živil. — Boljševiške oblasti reducirajo uradništvo. — Profesorji in znanstveniki imajo po eno milijardo rubljev plače.

Mnoge zanima vprašanje, kakšen je položaj vzgoje sploh, zlasti pa univerzitet v današnji Rusiji. Profesor Otto Struve odgovarja na to vprašanje v mesečni reviji čikaške univerze takole: Po 15. marcu je ameriška pomožna komisija prekinila svoje delovanje v področju gladojučih pokrajin in od tedaj prede slaba zlasti inteligentnim slojem, v prvi vrsti seveda študentom. V prvi polovici — 1922 leta so mnogi profesorji in študentje na univerzah zelo gladovali. Slučaji smrti zavoljo lakote tedaj med njimi niso bili redki. Sedaj je položaj nekoliko lažji. Hrano je mogoče dobiti v zadostni količini in kruh z žaganja je izginil iz prometa. V mnogih drugih ozirih pa se položaj ni samo izboljšal, nego je postal še mnogo slabši. Pomanjkanje inostranske literature je deloma premagal odbor, ki ga je ustanovil dr. V. Kelog. Toda pozabiti ne smemo, da so bili neposredni stiki z inozemstvom prekinjeni že leta 1914. Po revoluciji pa je cena rublja tako padla, da ruske univerze niso mogle naročiti niti najpotrebnejših periodičnih publikacij. Sporedno s tem je treba omeniti veliko pomanjkanje fotografskih plošč, kemičnih reaktivov in posode. Čuditi se moramo, da ne gleda na vse to pomanjkanje, znanstveno delovanje v Rusiji ni izumrlo.

O zasebnem življenju profesorjev in študentov si je mogoče sestaviti približno sliko iz pisma nekoga zelo uglednega astronoma, ki živi na Krimu. Evo, kaj piše ta učenjak: — Posrečilo se mi je dobiti hrano za uslužbenec za januar, februar in marec. Toda vlada je sedaj zaposlena s stabilizacijo rublja in reducira osobe zavoda na polovico. Šefi raznih uradov že vnaprej sestavljajo sezname reduciranega uradništva. Sedaj dobivamo plačo za dva tura, kjer delamo štiri. Učenjaki dele svoje prejemke in tudi hrano z inženirjem, kajti brez električne razsvetljave bi morali sploh zapreti institut. Plače nam dajo sedaj po eno milijardo rubljev na osebo. Vsa plačila v denarju in naturalijah pa predstavlja manjšo vrednost kakor en dolar. Tekom groznega leta 1922 je umrlo od lakote v neki vasi blizu zavoda od 350 prebivalcev nad 100 oseb. Na Ukrajini je vse aktivno delovanje univerz po odredbi vlade ustavljeno in profesorjem so dovoljena samo predavanja. Po svoji znanstveni podlagi so predavanja veliko slabša kakor pred revolucijo. Naslov profesorja, ki so ga boljševiki prvotno odpravili, je zopet uveden. Toda znanstvene stopnje smatrajo za nepotrebne in diplom sploh ne izdajo.

V nekem drugem pismu beremo:

Število profesorjev je znatno narastlo. Istotako se je zvišalo tudi število učnih predmetov in predavanj. Kot profesorje so boljše viki sprejeli ljudi, ki bi pred revolucijo ne smeli iti med študente. Nič boljši niso študentje. Ti elementi imajo pravico se vpisati na univerzo samo zato, ker so člani komunistične stranke. Nedavno so določili takso za študiranje

ginila v gozdu za ozkimi travniki, ki so se razprostirali ob reki.

Mušket in streliva ni bilo pogrešati. Nekateri so začeli ulivati krogle, drugi pa so preiskovali orožje, ki se ni bilo rabilo že dolgo časa. Pred večerom je bilo vse pripravljeno in tako je utegnili Francisco obratiti več pozornosti razbojniški ladji, ki se je čez dan zopet nekoliko bolj oddaljila od suhe zemlje, proti večeru se pa zopet bolj približala obrežju. Pol ure, predno se je zračilo, se je ustavila kake tri milje daleč tako, da je bil njen prednji del obrnjen proti morju.

(Dalje prihodnj.)

v znesku 300 milijonov rubljev. Mnogi študentje, čijih starši so siromahnji, so morali zapustiti univerzo. Po oktobrski revoluciji so institut rektorjev in dekanov na univerzah odpravili. Vsa administracija univerze, vsketvi tudi imenovanje in vpokojuje profesorjev, je bila prepuščena zanjeljivemu komisarju. On seveda ni imel niti najmanjšega pojma o univerzitetni upravi, toda bil je slušatelj veterinarne fakultete in komunist. Avtor omenjenega pisma med drugim pripoveduje, da je isti komisar proglasil volitve dijaških delegatov za nezakonite samo za to, ker večina izvoljenih ni pripadala komunistični stranki. Slične razmere so vladale tudi na ostalih univerzah. Po zmagi nad oboroženim sovražnikom so vsi mislili, da se bo boljševiška politika izpremenila. Toda nada se ni uresničila in pred pol leta so mnogi profesorjev izgnali iz Rusije, češ, da imajo antiboljševiško ideologijo.

Radičeve zveze z madžarskimi fašisti.

Beogradska "Pravda" priobčuje dalje poročilo svojega dunajskega dopisnika o vtisih, ki jih je dopisnik zbiral na svojem potovanju po Madžarskem in po Avstriji. Med drugim omenja, da je Stjepana Radića znatno podpiral v njegovem begu vodja hrvatskih emigrantov na Madžarskem, Lukacz, ki ga je spremljalo Balantfuerdea ob Blatnem jezeru, — kjer se je sestel Radić tudi z voditeljem madžarskih fašistov, Štefanom Friedrichom. Radić je bil dva dni njegov gost. Do sestanka je mnogo pripomogel madžarski poslanec Hirbek ki je posredoval za sestanek. Na sestanku sta Radić in Friedrich določila načrt za skupno akcijo. Podpisana je bila med obema posebna konvencija. Za slučaj revolucije Friedrich obljublja Radiću svojo moralno in dejansko pomoč ter dovoljuje Radiću popolno politično svobodo gibanja na Hrvatskem, Sremu, Bosni in Hercegovini, v Dalmaciji in v Sloveniji. Te pokrajine naj bi se odsekale v gornjem slučaju od kraljevine SHS. Radić na drugi strani priznava Friedrichu Banat, Bačko in Baranjo. Na ta način naj bi se Jugoslavija razkosala in Srbiji bi se priznal predvojni teritorij.

Friedrich se je tudi trudil, da bi Radića sprejel ministrski predsednik prof Bethlen, kar pa je slednji odklonil z motivacijo zunanjepolitičnih razlogov.

Obsodba mariborskega mesarja.

V Mariboru naslanja klerikalna stranka po poslanecu Žebotu svojo moč na mesarje, ki so baje vsi pri klerikalnih organizirani in najzvestejša garda "Ijudske straže". Vedja teh klerikalnih bojnikov je mesar Kirbiš, ki ga je te dni okrožno sodišče obsodilo na 4 mesece ječe in 8000 kron globe, ker je kršil tržni red in skušal potem dve priči navajati h krivemu pričevanju. Zagovarjal ga je seveda predsednik mariborskih slovensko-ljudsko-strankarjev (klerikalcev), advokat dr. Leskvar. Mariborska "Volksstimme" pa trdi, da jo je hotel Kirbiš podkupiti, da bi o zadevi nič ne pisala, češ, da je pri klerikalnih listih to že dosegel. "Straža" o zadevi fakično ni ničesar poročala.

Smrt dveh trgovcev.

Dne 20. septembra ob petih popoldne je umrl v Ljubljani Alojzij Jesenko, trgovec na Starem trgu, iz znane ljubljanske narod-

ROYAL MAIL

Poslужena parobredna črta od jugoslovanske vlade neposredna služba med New Yorkom in Hamburgom

Cherbourgom in Southamptonom

"OHIO" "ORBITA"

Ti parniki so v vseh ozirih novi in moderniji. Približni so prekoatlantskim potnikom ter so stavljeni vsed svojih privlačnih naprav, izborne službe, in kar je najvažnejše vsed udobnosti.

Uljudni strožniki nosijo na bele pogrnjene mize dobre, ukusne in zadostne obede. Posebna pozornost je posvečena ženskam in otrokom.

Za podrobnosti vprašajte agenta v vašem mestu ali pa pri:

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY
26 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

ne rodbine. — Istrega dne zjutraj je umrl v Ljubljani v 73. letu starosti izborni trgovski večak Rajmund Ranžinger, senioršef spedijske tvrdke Ranžinger in dolgoletni član Kranjske hranilnice in Kreditnega društva.

Brezplačno onim, ki trpe vsled revmatizma

Mi imamo nov način zdravljenja revmatizma. Pošljemo brezplačno vsakemu, ki piše ponj. Če vas bole sklepi in mišice, če so okorele, če trpite vsled izpremembe vremena, se vam tukaj nudi prilika. Način je preprost, cenen ter je že mltostim pomagal. Ne ozirajte se na najpogostejše slučaje, če ste trpeli eno leto ali deset let, če ste poskušali vse brez uspešno, pišite takoj za našo priporočeno metodo, ki jo pošljemo na prsto preiskujočo.

BREZPLAČNO — NA NAŠE STROŠKE

Mi nečemo niti penja vnaprej, samo vaše ime in naslov. Mi vam bomo takoj poslali ta prosti uzorak naše stroške za poskušanje in uporabo. Stoterim je že pomagala ta nova, priporočena, domača metoda. Če trpite vsled revmatizma ne zamudite te usodne prilike. PIŠITE DANES.

PLEASANT METHOD CO.
F. Z.
3624 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

IZPLAČILA v AMERIŠKIH DOLARJIH.

V Jugoslaviji — se more izplačati dolarje le potnikom v Ameriko proti predložitvi od ameriškega konzula potrjenega potnega lista in ne več kot protivrednost od 3.000. — frankov, to je približno \$200. — za enega potnika.

V slučaju, da naslovljenec za izplačilo dolarjev nebi mogel predložiti potrjenega potnega lista, dobi pošiljatelj lahko dolarje nazaj ali nam pa na novo varoč izplačati nakazni snamek v dinarjih.

Nadalje se nam zdi umestno pripomniti, da nikakor ne moremo priporočati pošiljati čeke v Jugoslavijo.

Splošno mnenje vlada, da se čeki, ki se glase na dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker, kot že zgoraj omenjeno, je v Jugoslaviji od vlade pod kamnjo prepovedano izplačevati dolarje.

Tudi pošiljajo mnogi navadno ameriške čeke v domovino. Ti pa nikakor niso pripravni za ljudi na Ječeli, ker so banke oddaljene in izplačajo take čeke v dinarjih. Mele potem, ko dobe iz Amerike potrdilo, da so jim bili odobreni.

Onim, ki stanujejo na Ječeli in ne potujejo v Ameriko, je najbolje pošiljati denar navadnim putem v dinarjih, kateri se jim izplačajo na mdaži pošti bres neprilik.

Tudi za nabavo potnega lista — (pasa) je najpriljavneje poslati dinarje. Dokler namreč potni list ni potrjen od ameriškega konzula, se more potnik dvigniti dolarjev. Stroške za razne listine in potni list se pa lahko plača tudi s dinarji.

V Italiji in sosednem osemlju — so veljavne povsem drugače odredbe ter lahko izplačamo dolarje vsakomur do poljubnega meska. Če je pa namenjen denar le za potovanje, je na nakaznici označiti vidno: Izplačati le, ako naslovnik potuje.

Vašed naračujočih stroškov smo se morali odločiti prevrediti pristojbno za dolarska izplačila kakor sledi: Za izplačila do \$25. računamo po 75 centov; od \$25. naprej po 50, to je po 5 centov od vsakega dolarja.

Na nakaznici naj bo vidno označeno: Izplačati v dolarjih.

Ta pristojbina je veljavna za dolarska izplačila v Jugoslaviji in Italiji.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortland St., New York City

Kretanje parnikov - Shipping News

9. oktobra:	Leviathan, Cherbourg; Mauretania, Cherbourg.	30. oktobra:	La Savoie, Havre; Olympic, Cherbourg; Ohio, Cherbourg; Hamburg; New Amsterdam, Boulogne; Leviathan, Cherbourg.
10. oktobra:	France, Havre; Pres. Garfield, Cherbourg; York, Bremen.	31. oktobra:	Agulania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
11. oktobra:	Pres. Wilson, Trst; Mount Clay, Hamburg.	1. oktobra:	Paris, Havre; Pres. Monroe, Cherbourg.
12. oktobra:	Majestic, Cherbourg; America, Cherbourg; Bremen; Saxonia, Cherbourg; Chicago, Havre; Orduna, Cherbourg, Hamburg; Byndam, Boulogne.	2. oktobra:	Thuringia, Hamburg; Colombo, Genoa.
13. oktobra:	Berengaria, Cherbourg; Reliance, Cherbourg; Hamburg; Canopic, Cherbourg; Bremen.	3. oktobra:	Homeri, Cherbourg; Orbita, Cherbourg; Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg; Bremen; Vendam, Boulogne.
14. oktobra:	Muenchen, Hamburg; Pres. Adams, Cherbourg; Tyrrenia, Cherbourg, Hamburg.	4. oktobra:	Resolute, Cherbourg, Hamburg; Mauretania, Cherbourg.
15. oktobra:	Albert Ballin, Hamburg; Rochambeau, Havre.	5. oktobra:	France, Havre; Pittsburg, Cherbourg; Bremen; Bremen; America, Genoa; Bevedere, Trst.

V IN IZ JUGOSLAVIJE

14 ogromnih hitrih potniških parnikov plove s progó

Canadian Pacific

Neposredna služba

HAMBURG

Cherbourg Southampton Glasgow Antwerp Liverpool

Kadar potujete v Jugoslavijo, ali ako želite dobiti katerega svojih rojakov ali prijateljev k sebi, obrnite se na CANADIAN PACIFIC

KRATKA MORSKA PROGA V EVROPO — SAMO ŠTIRI DNI NA ODPRTEM MORJU

Za potne listke in nadaljnja pojasnila, se obrnite na lokalne agente, ali na glavne agente Canadian Pacific, ki se nahajajo v vsakem večjem mestu.

Canadian Pacific Steamships

COSULICH LINE

Karavnost v Jugoslavijo

Edino direktno spomladno odplutje

Pres. Wilson — 11. okt.; 30. nov. MARTHA WASH. — 10. nov.; 28. dec. v Dubrovnik ali Trst.

Zeleni v notranjost smerna. Nobenih višev. Vprašajte pri bližnjem agentu ali pri PHELPS BROS. & CO., 2 West St., N. Y.

NEW YORK HAMBURG

UNITED AMERICAN LINES

(HARRIMAN LINE) JOINT SERVICE WITH HAMBURG AMERICAN LINE

Najkrajša pot v vse dele JUGOSLAVIJE

Odplutja vsak teden s p. m. 86. North River, ob vznožju 46. ulice, New York z našimi razkošnimi parniki "Resolute", "Reliance", "Albert Ballin", "Deutschand" parniki s 1. 2. in 3. razredom in znani parniki "Mount Clay", "Cleveland", "Hansa", "Thuringia" in s kabinami in 3. razredom. Uspešna, uljudna služba, izborna kuhinja, prijetni in privlačni prostori.

S. S. MOUNT CLAY 11. oktobra ob 10. dopoldne

United American Line 39 Broadway, New York, N. Y. Ali katerikoli pooblaščen krajevni zastopnik.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Pojasnila, ki vam jih znamoremo dati vsled naše dolgotrajne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi pripravimo vedno 4e prvotrsne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Tudi oni ki se niso ameriški državljan, morejo potovati v stari kraj na obisk, toda potrebno je, da se povrnejo tekom šestih mesecev in so pripuščeni brez vsake neprilike v to deželo.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali pa svojca iz starega kraja, naj nam piše za pojasnila in navodila. Jugoslovanska letna kvota znaša 6426 novih priseljencev.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu JADRANSKA BANKA tudi v dolarjih.

Frank Sakser State Bank

82 Cortland Street New York

Glavno zastopstvo Jadranske banke.

PRODA SE FARMA

114 glavno zemlja, hiša in stala blizu glavnega mesta Pennsilvanije Harrisburg za \$2500.00. Vsa druga pojasnila daje Joseph Maizel, Box 184, Enhaut, Pa. (3x 29-9, 6&13-10)

Prav vsakdo —

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

RAVNOKAR JE IŠELA NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja Vsebuje 308 str.—

Geno s poštno št.—

SLOVENIA PUBLISHING CO.
82 Cortland Street, New York City, N. Y.

DR. LORENZ

642 Penn. Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINO JAVNOGOSLOVANSKO ZDRAVNIŠKO SPOJILNO ŠKOLSKO DOLEŽNI.

Naša služba je namenjena študentim in izučencem. Imamo vsakega zdravila, ki ga potrebujejo študenti in izučenci. Imamo tudi vsa sredstva, ki so potrebna za študiranje in izučanje. Imamo tudi vsa sredstva, ki so potrebna za življenje študentov in izučencev. Imamo tudi vsa sredstva, ki so potrebna za zdravje študentov in izučencev. Imamo tudi vsa sredstva, ki so potrebna za uspešno študiranje in izučanje.

ČAROVNICA.

Spisal JEAN RAMEAU.

Za "Glas Naroda" poslovenil J. T.

15 (Nadaljevanje.)

Sledila mu je z očmi kot psiček, kateremu je dovoljeno hoditi z gospodarjem. Bala se je naglas govoriti ter je pogledala le tisto stvar, katero ji je Pascal pokazal.

Toda v toaletni sobi se ni mogla več prevladovati. Na steni je bilo vse polno slik, ženskih slik, razne velikosti in oblike. Nekatere so se prijazno smehljale, nekatere so bile pomankljivo oblečene — nekatere celo — — — o moj Bog!

Medanija je zardela.

— Kdo so te ženske? — je vprašala že bolj korajžno.

— Te ženske — hm — hm — je odvrnil mladenič v zadregi.

— To so vaše? — — —

— Da, to so moje . . . To se pravi bile so moje . . .

— In vi jih imate tukaj?

— Boljše bi bilo, če bi jih moja gospodinja spravila kam drugam. Kar ji pa nisem povedal, da se bom v spremstvu vrnil s poštini, jih je pustila na steni. Ona ni v tem oziru čisto nič kriva.

Medanija je gledala te ženske in oči so ji žarele.

Torej vse te je že ljubil! Vse te so že zrlle v njegove nebeske oči! In vsem tem je že rekel "ljubica moja".

Obrnila se je in je rukoma zadrževala solze.

— Kaj ti je? — je vprašal Pascal sočutno. — Ali te jeze te slike? No, če te jeze, jih pa striži ter jih vrži proč, kajti v bodočnosti bom ljubil le tebe, tebe edino.

Snel je slike s stene ter jih ji dal.

— Ali res hočete? — je vprašala veselo.

— Seveda, saj sem ti rekel.

— No, potem pa . . .

S svojimi dolgimi prsti je začela trgati slike, da se je kar kačilo.

— Na, tukaj imaš, — je govorila. — Prav ti je — zakaj si plazila za mojim Pascalom? . . . In ti debelushka, na, na.

Raztrgala je vse, dasiravno je bilo med njimi dosti lepih. Naenkrat je pa postala žalostna.

— In nekoč, v poznejših letih — je šepetala ter objela Pascal — — — boš ti dovolil, da bo kak druga strgala tvojo sliko. Toda ne, gospod Pascal. To se ne sme zgoditi. To se ne bo zgodilo, ke, vam svoje slike ne bom dala.

In trgala je naprej brez prestanka.

— Ali ni nobene več? — Zdi se mi, da sem jih v prvi sobi še nekaj videla.

— Da, v prvi sobi jih je še nekaj.

Medanija je šla v prvo sobo.

— Tukaj je ena na kaminu. Strašno Zakaj ste ji prisodili t častno mesto?

— To je bila zadnja — je rekel Pascal in nežno zavzdihnil. — To je bila pred mojim odhodom v Bretonijo kraljica mojega srca.

— In vi ste jo jako ljubili?

— Neizmerno. Pet dni na teden mi je bila zvesta.

Medanija je z veliko jezo raztrgala sliko.

Zatem je odšla v Pascalovo pisarno.

— Tukaj je tudi ena — je vzkljnila.

— Še ena? — Ni mogoče, — je odvrnil Pascal.

— Da, na pisalni mizi. — Pokazala mu je malo fotografijo srebrnem, umetniško izdelanem okvirju.

— O ne, — je vzkljnil Pascal — to je pa moja sestrična.

— Kaj zato?

— Dosti, dosti.

— Ah, — je rekla Medanija ter se zamislila.

— To je moja sestrična Rene Benevent. Ona je povsem druga na kot so ostale. O tem si lahko prepričana. Vse si lahko trgala, t pa ne smeš.

Po teh besedah je prijel Pascal za sliko kot da bi jo hotel brniti pred velikim sovražnikom.

— To je vaša sestrična? — je rekla Medanija. — Le brez skrbi bodite, ne bom se je doteknila. One sem raztrgala, ker ste mi v izrecno dovolili. Torej ta mlada deklica je vaša sestrična? Kolik je stara?

— Sedemnajst let.

— Precej lepa je.

— No, grda ravno ni.

— Rmene lase ima, kaj ne?

— Da.

— Ali je bogata?

— Da, precej je bogata.

— Kje pa živi?

— Pozimi v Parizu kot vsakdo.

— Kje pa poleti?

— V Libourne.

— V vaši bližini.

— Njen dom ni daleč proč od naše hiše.

— In ona vas ljubi?

Pascal je preslišal to zadnje vprašanje ter pričel urejati knjige.

— Ah, to je vaša zaročenka! — je vzkljnila Medanija. — To je vaša nevesta. Sedaj vem vse.

— Ne, ne, ne, — je odvrnil z nežnim glasom.

— Če bi ne bila, bi ne imeli njene slike na svoji pisalni mizi. Le priznajte. Prosim vas, gospod Pascal, recite, da je res to, kar pravim. Ne bojte se. Jaz bom imela dovolj moči da bom prenesla ta udarec.

Posadil jo je v svoje naročje ter ji začel šepetati v uho:

— No, nekaj resnice je na tem . . . Nikar ne jokaj, dragi otrok. Morda me ima rada in morda so mislili, da se bom poročil žnjo. Saj veš, kakšni so očetje. Sinu preskrbe nevesto že petnajst let vnaprej. Mojemu očetu je moja sestrična ugajala ter ji je mene obljubil, ne da bi me vprašal za svet. Sicer je pa to jako prijazno dekletce. Res, ne bila bi preslabla partija zame. Toda preveč so mi nagovarjali, preveč so mi jo silili. V zadnjem času sem jo začel celo sovražiti. No, sedaj veš vse, draga Medanija. Sedaj me pa poljubi.

Medanija je prebledela. Poljubila ga je in zastokala.

— Kaj ti je pravzaprav, dragi otrok? Ali misliš, da ti ti to povedal, če bi imel kako zahrbitno misel? Jaz ljubim samo tebe. So je sestrične ne ljubim in je ne bom nikdar ljubil.

— Kdo ve! — je zamrmrala.

Pogledala mu je globoko v oči, tako globoko kot da bi hotela pogledati v dno njegove duše.

(Dalje prihodnj.)

Telesna snaga.

(Jugoslav. oddelek F. L. I. S.)

Higijena je ona zdravoslovna, ki se nanaša na ohranitev in zboljšanje zdravlja toliko posameznikov, kolikor občinstva. S tem, da se ravnamo po njenih navodilih, si moremo zagotoviti javno in osebno zdravje. Penk o osebni higijeni je velevažen, ker nas uči, kako naj pravilno oskrbujemo svoje telo in preprečimo boleznin za sebe in tako tudi za druge.

Vsak posameznik je samemu sebi in družbi dolžan prispevati k boljšemu zdravju s tem, da se prizadeva razvijati take navade, ki naj prispevajo k zdravemu življenju in k sanitarnim socialnim razmeram. Dolžnost vsakega posameznika je, biti osebno snažen, pravilno jesti, primerno se oblačiti, vaditi svoje telo v prostem zraku in vzdrževati svoje telo v popolnem redu. Pravica in dolžnost vsakega posameznika je, da posveča zadosten del svojih dnevnih stihindvajsetih ur potrebnemu počitku duše in telesa v pravilno prezračenen prostori in vzdržuje svojo neposredno okolico tako snažno kot svoje lastno telo. Vse to je v kratkem, kar zahteva osebna higijena.

Osebna snaga je odvisna od pogostih kopeli. Kapanje ne le odstranjuje prahu in kužnih snovi, marveč tudi pospešuje normalno delovanje kože. Koža ima namreč nalogo izločevati neuporabne snovi iz telesa in obvarovati nežne ustroje telesa pred zunanji škodljivimi činitelji.

Treba skrbno osnažiti vso površino telesa z gorško vodo in milom vsaj dvakrat na teden. Obraz, roke in noge treba umivati vsak dan, pravzaprav je dnevna kopal pripravljiva za vse telo. Zobe treba čistiti vsaj zjutraj in zvečer, najbolje pa po kosanju je, kajti okužena dlesna, zobje in bezgavke utegnejo ostrupiti vse telo. Nos, grlo in ušesa morajo biti vedno snažna, da ne postanejo zavetišča za škodljive bakterije. Prav dobro je znano, da izločki nosu in grla vsebujejo dostikrat klice nalezljivih bolezni.

Paziti treba na to, da se prepreči prenašanje bolezni potom slin. Ali ste kdaj pomislili, koliko predmetov se iz enega ali drugega razloga stavi v človeška usta? Ste kdaj pomislili, koliko krat se brez vsakega razloga ne da bi se zavdali, s prsti dotikamo ustne ali nosne? Ako žleze slinavnice bi izločevale zelene mesto brezbarvne tekočine, naši prsti bi bili vedno zeleno pobarvani. Ako se v slini in smrkliju nahajajo bolezenske klice, je lahko razumeti, zakaj se tako pogosto nahajajo te klice na prstih. Prsti, na katerih se nahajajo klice tujeja izvora, vnašajo te klice v usta in nos ne le svojega lastnika, marveč oni raznašajo te klice čez vse, česar se dotikajo. To se godi ne enkrat, marveč stokrat na dan. Natakaria utegne tako onesučiti kozarec ali žlico. Oni, ki kupujejo mleko v odprtih posodah, bi mogli najti, ako bi pazili, odtisk mlekarijevega palea v posodi. Človek, ki čita knjigo, si ošinja prste, ko prelistuje. Ko stopite v publično karo in zahtevate "transfer" od kondukterja, si ta omaka lice palea z jezikom, predno vam izroči prestopni listek. Vsakdo se pridno ukvarja z nenarnim raznašanjem slin, in ob koncu dneva vrata in okna, pohištvo, otrokove igrače, jermeni, ob katerih višite v mestnih železnicah, ograje, mize v prodajnicah, delavnicah, v javnih prostorih in doma, sploh vse, česar se roka lahko dotika, je razmazano s človeško slino. Ta zaloga slin je pri tem neizprijpliva in nova vsak dan.

Razen tega nenarnega, brezskrbnega in nezavednega omakanja prstov s slino in rabe skupne posode za pitje — kar bi moralo biti prepovedano, — so usta izpostavljeni neštevilu neprimernih rab, ki utegnejo povzročiti raznašanje bolezni. Kakilo predmetov ne stavimo v usta! Igle, sukanece, svinčnike, papirnati denar, vozne listke itd. Rabimo ustnice za omakanje svinčnika, z ustnicami vzravnavamo sukanece, predno ga natakemo v iglo. Jezik se rabi za namakanje poštnih znamk in zapiranje kuverte. Otroci si zamenujejo sadje in sladčice, ki so jih že imeli v svojih ustih.

Od otrok seveda ne moremo pričakovati, da bi naznervali načela

FREE

Ta krasen set, sestojec iz 110 kosov, z začetno visjevo in zlato okrašen, na dveh mestih na vsakem kosu, s poslačnimi ročaji, sestoji iz:

12 obednih krožnikov, 9 in.; 12 zajtrkovalnih krožnikov, 7 in.; 12 krožnikov za juho, 7 1/2 in.; 12 posod za sadje, 12 posod za zrnate jedi, 6 in.; 12 posod za sadje, 5 1/2 in.; 12 čašic, 12 posod za poljvke; 12 posebnih krožnikov za kruh in maslo 6 1/2 in.; 1 pladenj, 13 1/2 in.

prinese 110 kosov Martha Washington višnjev in z zlato okrašen jedilni set

Nenadkriljivo okrašen jedilni set, tako krasen in tako izvanredne kakovosti, da ga morate prej videti, da spoznate, kakšna razprodaja je to. Pošljite samo \$1 in Hartman vam bo poslal polen set. Imejte ga 30 dni na prosti poskušnji. Če potem niste iz kateregakoli vzroka zadovoljni z njim ga pošljite nazaj, in Hartman vam bo vrnil \$1 ter plačal transportne stroške na obe strani. Če ga obdržite, vam vzame skoraj eno leto za plačevati — vsak mesec malo. Značilni darovi zastonj. Glejte spodaj.

Začetnice v zlato, obkrožene z zlatim vencem na 2 mestih vsakega kosa

(Poslačni ročaji.)

Krasen kolonijalni Martha Washington vzorec Vsi ročaji so solidno izdelani ter pokriti z zlatom. Vsa kos je navada le pri najdragocenejših setih. Vsak kos je okrašen z bogatim zlatim robom, vzporedno z mizarariko visnjevim robom in 2 zlatina začetnicama v staro-angleškem slogu, obkroženima z zlatim vencem. Oglejte si krasno belo-bleščeto se posodo. Ta set boste s ponosom postavili na svojo mizo — in sicer po ceni, ki je nima vrstnik. Če greste takoj na delo, boste tudi dobili

ZASTONJ Krasen središnji prt, 6 finih pol-legspadajočih prticev, ter 6 posebnih srebrnih nožev in vilic.

ZASTONJ 211 hočemo dokazati se 50.000 odjemalcem, da da Hartman najboljšo robo, največjo vrednost in najbolj ugodne pogoje izmed vseh. In da dobimo teh 50.000 novih odjemalcev, vam pošljemo popolnoma brezplačno vseh in 6 prticev, nadalje 6 težkih, bogato okrašenih nožev ter 6 vilic kot zgoraj našlika no. Prt je 36 inčev v premeru, prtici pa 12 inčev kvadrat. Vse je "Indian Head" blago z izbrano uveznimi koničastimi robovi. Sestero nožev in vilic je iz posebnega silver-plate, okrašenih po umetniškem fleur-de-lis vzorcu. Da dobite te brezplačne predmete, morate takoj na delo. Ponudba je omejena. Samo 50.000 jih bo zastonj — zatojre takoj na delo.

Naročite No. 320EEM21. Razprodajna cena \$32.85. Plačajte \$1 sedaj. Ostanek \$3.75 mesečno. Središnji prt, 6 zraven spadajočih finih prticev in 6 posebnih vilic in nožev zastonj. Izdajatelj tega lista vedo, da je vsako Hartmanovo ustovilo resnično ter garantirajo vaše zadovoljstvo.

HARTMAN FURNITURE & CARPET CO.

Dept. 5811 Copyright, 1923, by Hartman's, Chicago, Illinois

osebne higijene. Oni nimajo instinkta za snago in njihovi obrazi, oblačila, roke in noge in sploh vse, česar se dotikajo, je seveda onesučeno in okuženo. Ako pomislite, da se boleznin, kakršne so škrtlatice, davice, osepnice in oslovski kašelj, lahko prenašajo potom izločkov iz ust in nosu, in da otroci v starosti od dveh do osmih let so najbolj dovzetni za te bolezni, vam bo takoj jasno, kako ogrožene važnosti je osebna higijena.

Seveda ni treba pretirati. Nekateri ljudje, katerim je strah pred bakterijami začel v kosti, postanejo pravi fanatiki, kar se tiče osebne higijene. Nedavno je neka ženska iz strahu pred okuženjem prenehala voziti se po publični kari in je trdovratno zahtevala, da bodo vsa okna stanovanja zaprta, da ne bi prišla v dotiko z bolezenskimi klicami od zunaj. Dasi je živela v hotelu, je hotela imeti svoje lastne posode. Jedla je v svoji sobi. Taka pretirana pažnja gre seveda do skrajnosti. Nemogoče je ogibati se dotiki z izločki nosu in ust. Nemogoče je imeti vedno svoje prste snažne. Mogoče je pa in skrajno pripravljivo, da vedoma ne ogrožamo zdravlja drugih z nenarnim ravnanjem v stvareh osebne higijene. Velike važnosti je tudi, da obvarujemo svoje telo potom pogostnega kovanja in pogostnega umivanja rok, posebno pred jedjo. Držite foke stran od

ust. Ne stavite nikakih predmetov v svoja usta. Ne dovolite, da bi občudovatelji vaših otrok jih poljubljali, in po isti logiki pazite vi sami, da se v tem ne pregrešite.

POTOVALNI ZASTOPNIKI, kateri so pooblašeni nabirati naročnino za "Glas Naroda", so: **Joseph Černe, Anton Simčič in Joseph Smalzel.** Upravništvo.

Nagla smrt. Janez Mežnar, posestnik iz Slavče vasi pri Žužemberku, je šel dne 17. septembra po vino za Jožefa Knafleca iz Jame. Prišelši v Kandijo, je na vozu omahnil in umrl. Zadel ga je urtvodul.

MI POZNAMO

potrebe svojega naroda ter mu vsled tega zamoremo najugodnejše in najsolidnejše ustreči.

ZA TOČNO IN REDNO IZVRŠEVANJE DENARNIH NAKAZIL,

ZA UGODNO IN BREZSKRBNO POTOVANJE V STARO DOMOVINO,

ZA DOPREMO OSEB IZ STARE DOMOVINE,

kakor tudi za vsa druga brezplačna navodila glede gornjih zadev, se zamorete s popolnim zaupanjem obrniti na znano

FRANK SAKSER STATE BANK
62 Cortlandt Street, : : : : New York, N. Y.

BREZPLAČNI DAROVI z naročilom cenika.

ZASTONJ RAZPRODAJNI CENIK. DAROVI ZASTONJ

316 strani najbolj presenetljivih razprodaj pohištva, malih in velikih preproč, živahnih strojev, srebrnine, vsega za dom, farmaki stroji itd., vse se prodaja na lahko mesecna doplačila in 30 dni prosti poskušnja Hartmanov načrt daril, potom katerega lahko dobite krasne predmete, kot setov z a lemonado, steklenine, prtov, prticev itd. popolnoma ZASTONJ z vašim kurom. Pošljite danes.

Ime

U. E. D., Box No.

ali cesta in Stv.

Država

(Če hočete poslati kam drugam kot na svoj poštni urad, izpolnite spodaj.)

Postoje maj 80

HARTMAN Furniture & Carpet Co. CHICAGO, ILLINOIS

Priloženo je \$1. Pošljite 110 kosov jedilni set No. 320EEM21, kot omenano in 2 njim prt ter 6 prticev. Pošljite tudi šest posebnih srebrnih nožev in vilic ZASTONJ. Če boste zadovoljni, se razume, da vam bom poslal vsak mesec \$2.75, dokler ne bo plačana polna cena za jedilni set \$32.85. Lastnina je vaša, dokler vsega ne plačate. Če ne bom zadovoljen po 30 dnevni poskušnji, vam bom vrnil blago in vi mi boste vrnil \$1 ter plačali prevozne stroške na obe strani.

MOŠKI! Zaščitite se Proti nalezju SANYKIT

Nahavite si najboljšo zaščito o PREPREČBA za MOŠKE. Večina tuba 50c. Kit (40) \$1. Vaš lekarji ali San-7-Kit Dept. B 92 Beekman St., New York. Pišite za okrožnico.

Prave pristne glasne VICTOR in COLUMBIA GRAMOFONE

z rogom ali brez roga, Cene od \$22.50 do \$480.00, kakor tudi prave Slovenske Victor in Columbia plošče dobite le pri **IVAN PAJK** Victor Dealer 24 Main St., Conemaugh, Pa. Cenike zastonj, pišite ponj.